

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-12 ta' Dicembru, 2006

Citazzjoni Numru. 2499/1999/1

**Carmelo Abdilla u martu Michelina Abdilla; u b'dikriet
tas-6 ta' Ġunju 2005 il-kawża tkomplet fil-persuna ta'
Gaetano Abdilla, Emanuel Abdilla, Joseph Abdilla u
Carmel sive Charles Aquilina minflok l-attur Carmelo
Abdilla li miet waqt li kienet miexja l-kawża**

Versus

**Frances Gloria Crockford, Maria Antoinette sive
Tanya Crockford, Maria Carmela Crockford, Maria
Dolores sive Doreen Crockford illum miżżewġa
Cassar, u Cecilia Borg, ulied Melita u Francis
Crockford; u Francis Crockford**

F'din il-kawża l-atturi qegħdin jitolbu li jintradd lilhom self li għamlu lill-awtriċi tal-konvenuti.

lċ-ċitazzjoni tgħid illi b'kitba tal-15 t'Ottubru 1990 Melita Crockford, illum mejta, mart il-konvenut Francis u omm il-konvenuti l-oħra, kienet għarfet li għandha tagħti lill-attur Carmelo Abdilla s-somma vera, ċerta u likwida ta' tnax-il

elf u seba' mitt lira (Lm12,700) li hija kienet isselfet, u ntrabtet illi trodd dan is-self, bl-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena b'seħħ mill-15 t'Ottubru 1990, bi ħlasijiet ta' tliet mitt lira (Lm300) fix-xahar, l-ewwel ħlas fil-31 ta' Jannar 1991. Melita Crockford, iżda, ma ħallset xejn minn dan id-dejn, u għalhekk illum il-konvenuti għandhom iroddu lill-atturi s-self ta' tnax-il elf u seba' mitt lira (Lm12,700).

Melita Crockford kienet kemm-il darba għarfet id-dejn, ukoll ftit qabel ma nfetħet il-kawża, iżda l-konvenuti, għalkemm imsejha kemm-il darba biex iħallsu, baqgħu ma ħallsux. L-atturi għalhekk fetħu din il-kawża u qegħdin jitolbu illi din il-qorti, wara li, jekk ikun meħtieġ, (1) tgħid illi d-dejn ta' tnax-il elf u seba' mitt lira (Lm12,700) għandu jithallas lilhom bl-imgħax mill-15 t'Ottubru 1990, (2) tikkundanna lill-konvenuti jroddulhom is-self ta' tnax-il elf u seba' mitt lira (Lm12,700), flimkien ma' l-imgħax miftiehem ta' tmienja fil-mija fis-sena b'seħħ mill-15 t'Ottubru 1990 u l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra ufficjali tat-2 ta' Settembru 1999.

Il-konvenuti ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. L-azzjoni waqgħet bi preskrizzjoni taħt l-art. 2156(e) tal-Kodiċi Ċivili; u
2. it-talbiet ta' l-atturi "huma privi minn kull fundament ġuridiku u fattwali".

Il-fatti rilevanti huma dawn:

Fil-15 t'Ottubru 1990 saret kitba bejn Melita Crockford u Carmelo Abdilla li bis-saħħa tagħha Crockford għarfet illi kienet isselfet, b'kollox, tnax-il elf u seba' mitt lira (Lm12,700) mingħand Abdilla u ntrabtet illi trodd dan is-self, flimkien ma' l-imgħax bi tmienja fil-mija (8%) fis-sena b'seħħ minn dakinhar, bi ħlasijiet ta' mhux anqas minn tliet mitt lira (Lm300) fix-xahar; l-ewwel ħlas kellu jsir fl-aħħar ta' Jannar 1991.

Din il-kitba hija prova biżżejjed tad-dejn, u għalhekk l-eċċezzjoni tal-konvenuti li tgħid illi l-talbiet ta' l-atturi huma neqsin "minn kull fundament ġuridiku u fattwali" mhux biss hija ħażina iżda hija wkoll qrib ħafna tal-frivolu. Il-konvenuti, iżda, ressqu wkoll eċċezzjoni ta' preskrizzjoni taħt l-art. 2156(e) tal-Kodiċi Ċivili:

2156. L-azzjonijiet hawn taħt imsemmija jaqgħu bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' ħames snin:

(e) L-azzjonijiet għar-radd ta' flus mogħtija b'self, jekk issell ma jirriżultax minn att pubbliku; Id-dejn kien magħruf bil-kitba tal-15 t'Ottubru 1990, u l-ewwel att ġudizzjarju li bih setgħet tinkiser il-preskrizzjoni kien l-ittra uffiċjali tat-2 ta' Settembru 1999 imsemmija fiċ-ċitazzjoni, waqt li l-kawża nfetħet fis-16 ta' Novembru 1999. Għalhekk, jekk ma sar ebda att ieħor ta' ksur ta' preskrizzjoni bejn it-2 ta' Settembru 1994 u l-15 t'Ottubru 1995, l-azzjoni ta' l-atturi waqgħet bi preskrizzjoni fis-16 t'Ottubru 1995.

L-atturi jgħidu illi l-preskrizzjoni nkisret b'għarfien tad-dejn minn Melita Crockford taħt l-art. 2133 tal-Kodiċi Ċivili:

2133. Il-preskrizzjoni tinkiser jekk id-debitur jagħraf il-jedd tal-parti li kontra tagħha dik il-preskrizzjoni kienet bdiet miexja.

Il-konvenuti jiċċdu li kien hemm dak l-għarfien, u għalhekk il-kwistjoni kollha f'din il-kawża hija kienx hemm għarfien tad-dejn jew le.

Wara li qieset sew ix-xhieda tal-partijiet, il-qorti hija tal-fehma illi ma sar ebda għarfien tad-dejn. Żgur li ma nġiebet ebda prova ta' għarfien minn Melita Crockford. Ix-xhieda li hemm, u li dwarha ma hemmx kontestazzjoni, hija illi, wara mewt Melita, l-attur Carmelo Abdilla ċempel lil xi waħda minn uliedha u din wegħbitu illi, jekk ommha kellha xi dejn, uliedha kienu jonorawh. Din, iżda, ma hijiex għarfien tad-dejn, għax b'dak il-kliem il-konvenuta qiegħda tintrabat li tħallas id-dejn ta' ommha biss jekk tassew hemm dejn u jekk dak id-dejn għadu ma tħallasx; ma hijiex qiegħda b'hekk tirrinunzja illi, jekk tingiebet prova tad-dejn, hija għib prova tal-ħlas, ukoll jekk dik il-prova ssir bi prezunzjoni billi tressaq l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni.

L-atturi ipprezentaw ukoll xi *cheques* li ma kinux issarfu. Dawn kienu jkunu jiswew biex jiksru l-preskrizzjoni, li kieku kienu nħarġu fiż-żmien relevanti; iċ-*cheques* kollha esebiti iżda nħarġu fl-1991, l-aħħar wieħed fil-31 ta' Diċembru. Għalhekk iż-żmien ta' preskrizzjoni li nkiser b'dawk iċ-*cheques* reġa' għalaq fil-31 ta' Diċembru 1996, qabel ma seta' jerġa' jinkiser bl-ittra uffiċjali tat-2 ta' Settembru 1999 jew bil-ftuħ tal-kawża.

Billi għalhekk ma nġiebet ebda prova ta' ksur tal-preskrizzjoni fiż-żmien relevanti, il-qorti taqta' l-kawża billi tilqa' l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni taħt l-art. 2156(e) tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

Kodiċi Ċivili u tiċhad it-talbiet ta' l-atturi, li għandhom iħallsu l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----